(א)א"ל כולה כאחת היא באה ולמה אמרו בשלשה פרקים כדי לעשו' פומבי לדבר ר' יהודה בר פזי בשם רבי (א)הן נקרא ולא נבעת. לטובה [1]כל נדיב לב לרעה [2]ויתפרקו כל העם וגו' לטובה [3]ויוצא משה את העם לרעה [4]ותקרבון אלי כלכם. לטובה [5]אז ישיר משה ובני ישראל לרעה [6]ותשא כל העדה וגו' אמר ר' חייא בר אבא [7]אכן השכימו השחיתו וכל השחתה שהיו עושין בהשכמה היו עושין אותה (ב)א"ר אבא בר אחא אין את יכול לעמוד על אופיא של אומה זו נתבעין לעגל ונותנין (א)נתבעין למשכן ונותנין. תנא ריב"ח הדא מתניתא [8]ועשית כפורת זהב טהור יבא זהב של כפורת ויכפר על זהב של עגל ר' חני' בשם רשב"נ שלש תרומות נאמרו בפ' זאת תרומת אדנים ותרומת שקלים ותרומת המשכן [9]דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה וגו' זו תרומת אדנים מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים [10]וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן תרומת המשכן למשכן [א]מה שירצו יעשו תרומת שקלים לקרבן מה שירצו יעשו כדי שיהא יד כולן שוה. תרומת אדנים לאדנים [11]העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט. אמר רבי אבון אף בפרשה הזאת נאמר בה ג' תרומות [12]מחצית השקל תרומה לה' יתן תרומת ה' לתת את תרומת ה': בט"ו בו קורין את המגילה בכרכים: (ג)לא כן אמר רבי חלבו ר"ה רב בשם ר"ח רבה הכל יוצאין בי"ד שהוא זמן קריאתה (א"ל) לא בא אלא ללמדך שכל המצות הנוהגו' באדר שני אינן נוהגות באדר ראשון (ד)ר' יוסה ור' אחא הוון יתבין א"ר יוכה לר' אחא [ב]לא מסתברא אלא לשעבר אבל לבא לא (ה)והא תני מקום שנהגו לקרותה שני ימים קורין אותה שני ימים א"ל אוף אנא סבר כן אמר רבי מנא ויאות אילו משקרייא בי"ד (ו)חוזר וקרייא בט"ו שמא אין שומעין לו אם את אומר כן נמצאת (ז)עוקר זמן כרכים בידך. תני רשב"ג אומר מצות הנוהגות באדר שני אינן נוהגות בראשון חוץ מהספד ותענית שהן שוין בזה ובזה (ח)ר' בא רבי ירמיה בשם רב ר' סימון בשם ריב"ל הלכה כרשב"ג (ט)רב הונא רבה דצפורין אמר הנהיג ר"ח בציפורין כהדא דרשב"ג לא אמר אלא הנהיג (אבל) הא להלכה לא אבל לענין שטרות (י)[ג]כותבין אדר ראשון ואדר שני סתם ר"י אומר אדר ראשון סתם

סתם

קרבן העדה

שקליהן קודם החג: **כולה כאחת היא באה.** לצורך כל השלשה תרומות היו תורמין בר"ח ניסן ולא שלא היו בה ממקומות הרחוקים לית לן בה שתורמין על הגבוי ועל העתיד לגבות: **כדי לעשות פומבי לדבר.** לפרסם ולהודיע כי כתב הפסח טובה לגבות תרומה ממקום הקרוב לירושלם והרחוק במקצת בעצרת והרחוק ביותר בחג אבל לתוך הקופות לא בא משקלי הרחוקים: **הן נקרא ולא נבעת.** אין אפשר לקרות פסוקים אלו בלא נעימה ורעדה: **לטובה.** לנדבת משכן לא הביאו כולם אלא כל נדיב לב הביאו: **לרעה.** במעשה עגל כתיב ויתפרקו כל העם: **לטובה.** במתן תורה כתיב ויוצא משה את העם ולא יצאו מעצמן: **לרעה.** בשילוח מרגלים ותקרבון אלי מעצמן: **אז ישיר משה.** וע"י התעוררות משה השירו גם בני ישראל: **לרעה.** בשילוח מרגלים ותשא כל העדה את קולם מעצמן: **אכן השכימו השחיתו.** כלומר גם הבאה לפניה הוכיחן כיוצא בזה השחתה עשו בהשכמה והטיב לא עשו בהשכמה שגבי עגל כתיב וישכימו ממחרת וגבי נדבת המשכן כתיב והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר ולא בהשכמה ממש: **אופיא.** דעתם ומנהגם של אומה זו: **נתבעין לעגל.** כשתבעו מהם זהב לעגל נתנו וכשתבעו למשכן נתנו: **הדא מסייעא.** פליגא על רבי בא דלכך נתנו למשכן כדי לכפר על מעשה עגל: **בפרשה זאת.** היא פרשת ויקחו לי תרומה: **מה שירצו יעשו.** לצרכי המשכן יהיה לאיזה צורך שיהיה וגם כמה שהיו רוצים היו יכולים ליתן: **מה שירצו יעשו.** לאיזה קרבן שהיו צריכין וכן מבקרי מומין היו לוקחין שכרן מתרומת הלשכה וכמה שהיו רוצים היו יכולים ליתן ובלבד שיהא יד כולם שוה: **תרומת אדנים לאדנים.** דוקא ולא לשאר דברים: **אף בפרשה הזאת.** והיא פרשת כי תשא: **הכל יוצאין בי"ד.** אפי' כרכים שהוא עיקר זמן קריאתה והא דתנן כרכים קורין בט"ו היינו אם רצו מתא"כ עיירות אסורים לקרות בט"ו דכתיב ולא יעבור: **לא בא אלא ללמדך כו'.** כלומר ולא תיקשי לך א"כ דהכל יוצאין בי"ד בזמניהם ל"ל דבבלי ריש מגילה אמרי' בזמניהם לא ללמד שזמנו של זה לא כזמנו של זה וקאמר הש"ס דלרבי חלבו לא ללמד שיכול לקרותן באדר מזומנים באדר ראשון או בשני ובמגילה פ"ק הגירסא לא בא אלא ללמדך שהמצות נוהגות בשני וליכא לפרושי דה"ק בזמניהם אתי ללמד שלא יקראו אלא בזמנם דהיינו באדר שני והא ודאי לרבי חלבו קשיא מתני' דתני בט"ו קורין את המגילה בכרכים דמשמע מינה דחיובא הוא שיקראו דוקא בט"ו א"נ הכי קשיא ליה דממתניתין משמע שאין קורין אלא באדר שני דומיא דאינך: **הוון יתיבין.** והוה קשיא להו מתני' לר' חלבו: **ה"ג לא מסתבר אלא לשעבר אבל לבבא לא.** וה"פ הא דר"ח אינו אלא לשעבר אם קרא בכרכים בי"ד שלא אבל לכתחלה צריך לקרו' בט"ו ומתניתין איירי בלכתחילה: **ופריך** והא תני מקום שנהגו לקרות שני ימים. והיינו במקום שמסופקים אם הוא כרך או כפר ואם"ד שהכל יוצאין בי"ד למה קורין שני ימים: **א"ל אף אנא סובר כן.** שאינו יוצא בי"ד: **ויאות.** בתמיה וכי שפיר קפריך דקאמר שאף הוא סובר כן. ל"א ויאות ושפיר קאמר ר"מ ולא קשיא מהך ברייתא: **שמא אין שומעין לו.** וכי מוחין בידו: **אם אומר את כן.** שעיר שהיא ספק כרך אם קראו בי"ד שאסורין לקרות בט"ו עקרת זמן הכרכים בידך ולא ידענו שהוא ספק ונטלת תקנת חכמים שאמרו שהכרכים יקראו בט"ו לחלוק כבוד לא"י וכיון שאין מוחין בידן לא קשיא לרבי חלבו דלכך קורין שני ימים אע"פ שיצאו בקריאת י"ד כיון דלא אפשר: **מצות.** הנוהגות באדר שני כגון סדר פרשיות ומקרא מגילה ומתנות לאביונים: **שהן שוין בזה ובזה.** שבי"ד ובט"ו שבראשון נמי אסור בהספד ובתענית: **לא אמר אלא הנהיג.** אבל אין מורין כן: **כותבין אדר הראשון ואדר השני.** כלומר ולא אמרינן דאדר ראשון שנקט מיקרי אלא שניהן הן אדר ויכותבין בשטרות אדר. אלא שבאדר ב' כותבין אדר תניין: **ר"א כותבין תי"ו.**

תקלין חדתין

לא היו תורמין בפ"א משום שהרחוקים עדיין לא הביאו שקליהם וס"ל אין תורמין על העתיד לגבות ונמצא שהרחוקים לא יהיה להם חלק בתמידי צבור כל השנה לכך היו תורמים בג' פרקים הללו כפרוס הפסח משום הללו דקרובים וכפרוס החג מפני הרחוקים מאד כמו בני בבל שלא הספיקו להביא [illegible]

[illegible]

משנת אליהו

ובגמ' לי"ד א' ד"ה עם חספה: **א"ל כולה כאחת היתה באה.** [illegible]

מסורת הש"ס

א) תלמ, ב) נבחת, ג) גם, ד) עי' ספרי פרשת דברים וש"ל פ' כ"ה, ה) עי' מגילה כט ב, ו) עי' הגהות הגר"א ועיין פ"ק ועיין ברמב"ן פ' פסח. (גליון הש"ס), ז) מגילה פ"ק הל"א וש"נ, ח) פ"ח הכל מודין, ט) השני טהנות, י) פ"ח לכנה, כ) מגילה ו ב, ל) נדרים פ"ח הל"ו ומגילה פ"א הלכה ה ובבלי נדרים סג א, מ) בפי' הנוסחא אלא שכותבין אדר השני תניין ר"מ אדר השני כותבין תי"ו ודיו.

* * *

עין משפט
נר מצוה

ז א מיי' פ"ב ממגילה הלכה יג טוש"ע או"ח סי' תרפח ס"ח:
ח ב טוש"ע אה"ע סימן קכו סעיף ז וטוש"ע חושן משפט סימן מג:

* * *

נוסחת הבבלי

(א) הנקרא כו': (ב) א"ר בינא כו': (ג) לא כדין אמר ר"ח ור"ה וכו: (ד) ר' יוסי ורבי אחא כו' א"ל ר' יוסי לרבי אחא: (ה) והא תמני' מקום כו': (ו) וחזר וקראה בט"ו: (ז) אתה עוקרת זמן: (ח) ר' ברכיה בשם רב ורב סימון כו': (ט) ר' חנא דציפורי אמר כו': (י) כותבין אדר הראשון (ואדר השני אלא שכותבין אדר הראשון) ראשון ואדר השני סתם דר"מ ר"א כו':

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' נתבעין למשכן ונותנין וכימי ר' יוסי בר' בונא היה מתניתא כצ"ל:

* * *

הגהות הגר"א

[א] נ"ל מה שירצו יביאו וכו' לקרבן מה שירצו יביאו אבל יד כולם שוה העשיר לא ירבה ממחצית תרומת אדנים לאדנים וכו' וגירסת הספרים מה שירצו יעשו הוא שבוש דהעשיה לא היה כפי רצונם רק ההבאה בכל תרומות הנ"ל: [ב] ה"ג לא מסתברא לשעבר אלא לבבא לא והא תני וכו' א"ר מני דלות אילו בן ט"ו שקראה בי"ד ולא קראה בט"ו שמא שומעין לו אם אמרת וכו'. ופי' הא דאר"ח הכל יוצאין וכו' לא בא לאשמועי' אלא קרא בי"ד ועבר יום ט"ו שלא נקראת י"ד דמאי קמ"ל אלא דהוה תנא דאתא לאשמועינן דלבבא לא אלא קרא בי"ד ועדיין יום ט"ו לפניו נמי אין צריך לקרות בט"ו שכבר יצא בי"ד שהוא זמן קריאה. ופריך והא תני מקום שנהגו וכו'. אילו בן ט"ו שקראה בי"ד ולא קראה וכו' כלומר שעשה כן לכתחלה שקרא בי"ד ולא בט"ו שמא שומעין לו א"כ אתה עוקר זמן כרכי' בידך וברייתא אמרה דמקום שנהגו לקרות ב' ימים היינו מספק שמא הוא כרך וצריך לקרות בט"ו ואם כן אין נאמר שלכתחלה יקראו בי"ד תמיד ותעקר זמן כרכים אע"כ דלכתחלה אסור לבן ט"ו לקרות בי"ד אבל בההיא דר"ח איירי דאם קרא פעם אחת באקראי בי"ד שלא דבכה"ג לא מיעקר זמן כרכי': [ג] כותבין אדר ראשון ראשון ואדר שני סתם ר"י אומר וכו' כצ"ל:

* * *

תורה אור השלם

1. ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו חח ונזם וטבעת וכומז כל כלי זהב וכל איש אשר הניף תנופת זהב ליי: שמות לה כב

2. ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן: שמות לב ג

3 ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: שמות יט יז

4. ותקרבון אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: דברים א כב 5. אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי ויאמרו לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: שמות טו א 6. ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא: במדבר יד א 7. אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר ולא יכרת מעונה כל אשר פקדתי עליה אכן השכימו השחיתו כל עלילותם: צפניה פרק ג פסוק ז 8. ועשית כפרת זהב טהור אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה: שמות כה יז 9. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי: שמות כה ב 10. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת: שמות כה ג 11. העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל לתת את תרומת יי לכפר על נפשתיכם: שמות ל טו 12. זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל בשקל הקדש עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה ליי: כל העבר על הפקדים מבן עשרים שנה ומעלה יתן תרומת יי: שמות ל יג, יד

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones